

MARKO IN NJEGOV LESENI FORD T

Boštjan Godec

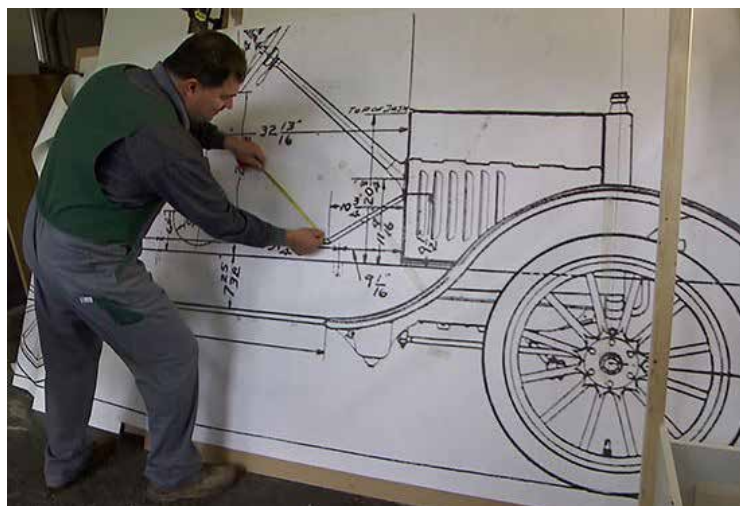
JESENI LETA 2016 SE JE MARKO KVEDER NA VRANSKEM, OB DNEVU FORDOVIH POSEBNOSTI, PRVIČ PREDSTAVIL S SVOJIM LESENI M FORDOM T. TAKRAT JE BIL ŠE NEPOBARVAN TER BREZ LESENE STREHE.

Kvedrova tišlerija

Marko Kveder prihaja iz Rafolč, idilične vasice približno kilometer stran od Lukovice. Pri Kvedrovih predstavlja Marko drugo generacijo tišlarske obrti, saj je tišlar že njegov oče Stane, ki občasno Marku še pomaga pri delu. Nič nenavadnega torej ni bilo, da se je eden od dveh sinov odločil za nadaljevanje te obrti. Po končani srednji lesarski šoli v Ljubljani je Marko pripravništvo opravljal v Stolu v Kamniku, proti koncu v vzorčnem oddelku te znane slovenske tovarne pohištva. Že tu je dobival svoje ideje, kako bi lahko izdelal drugačne vzorce, vendar je bilo, kot je rekel Marko, delo samo vse preveč vnaprej določeno oz. planirano. Pri rutinskem delu se tako ni mogel izražati s svojimi idejami. Ko je postal samostojni podjetnik, je že lahko uveljavil marsikatero domiselno rešitev pri izdelavi sakralnega pohištva za opremo bližnjih cerkva. Pri izdelavi lesenega avtomobila, replike Forda T, pa je Marko uspešno izrazil številne še skrite talente, od oblikovanja, ličarstva, kiparjenja do rezbarjenja. Verjame, da se veliko mizarjev prav zaradi potrebnega širokega spektra oz. nabora znanj kar težko loti tako obsežnih projektov, kot je npr. izdelava lesenega avtomobila.

Marko si je leta 2012 zadal težko nalogo, bolje rečeno težak izziv. Nič manj kot narediti leseno kopijo Forda T, letnik 1919. Gre za avtomobil, ki se ponaša s primatom, kar se tiče serijske proizvodnje. Ford model T je bil namreč prvi na tekočem traku množično proizveden avtomobil z med seboj

zamenljivimi rezervnimi deli. Proizvodnja Forda T je potekala med letoma 1908 in 1927 v Detroitu, ZDA. Na splošno se Ford T pojmuje tudi kot prvi avtomobil, ki je bil cenovno dostopen širšemu sloju ljudi (takratni srednji sloj Američanov).

LESENI FORD T JE NAREJEN PO ORIGINALNIH NAČRTIH AVTOMOBILA Z LETNICO 1919.

Z veliko znanja, natančnosti in potrpežljivosti ter s številnimi podporniki, med katerimi je potrebno izpostaviti Markovega brata Marjana, je Marko izziv uspešno uresničil. Avto je povsem vozen in prav tak, kakršen je prišel s trakov Fordove tovarne, daljnega leta 1908. Jeseni 2016 se je Marko na Vranksko, na AMZS-jev Center varne vožnje, pripeljal z lesenim Fordom T, ki pa je bil takrat še brez lesene strehe ter nepobarvan. Obiskovalci Centra na Vranskem so bili nad Markovim izdelkom navdušeni. Za izdelavo sestavnih delov Forda T je Marko potreboval štiri leta, za montažo pa nekaj mesecev. Marko je

kar 70 % delov avtomobila izdelal iz lesa. Lesene dele je zasnoval in naredil sam, kovinske pa je naročil pri kovaču. 1,4-litrski štirivaljni bencinski motor za Forda T je našel v Fordu capriju letnika 1971, ki je prav tako starodobnik in pomemben avto Fordove zgodovine. Motorni pokrov in hladilnik pa je kupil pri ameriškem specialistu za Forde T Macsu.

MARKO OB SVOJEM LESENEM FORDU T V DOMAČI GARAŽI V RAFOLČAH.

LESENI FORD T JE OD SEPTEMBRA 2021 DALJE PARKIRAN V RAZŠIRJENEM DELU MUZEJA KVEDROVA TIŠLERIJA.

Postavitev in razširitev muzeja

Marko je kmalu po izdelavi lesenega Forda T, že leta 2017, ob domači delavnici uredil še muzej, ki pa ni povezan samo z lesenim avtomobilom. Gre namreč tudi za predstavitev njegovega celotnega ustvarjalnega dela. Velik del svoje mizarske obrti je Marko namreč posvetil izdelavi raznih lesenih izdelkov za cerkve, prav tako pa tudi pohištvu za posvetne naročnike. Poleg tega so v muzeju dobili svoje mesto tudi vsi mizarski stroji, orodja in pripomočki, ki so se v preteklosti uporabljali na Kvedrovi tišleriji. Leta 2021 je Marko z dodano sobo razširil obstoječi muzej. Osrednji prostor v dodatku muzeja seveda pripada lesenemu Fordu T, ki je zapustil garažo ter se preselil na novo lokacijo. Tam je na ogled zainteresiranim obiskovalcem razširjenega muzeja.

POGLED V NOTRANJOST LESENEGA FORD-A T.

Jeseni leta 2016 se je Marko Kveder na Vranskem, ob dnevu Fordovih posebnosti, prvič predstavil s svojim lesenim Fordom T. Takrat je bil še nepobarvan ter brez lesene strehe.

DVA DETAJLA NOTRANJOSTI MUZEJA KVEDROVA TIŠLERIJA.

Kot dodatek

O Fordu T krožijo številne zgodbe, ena izmed njih je povezana z njegovo barvo. "Kupcem povejte, da lahko dobijo ta avtomobil v kateri koli barvi, samo da bo ta črna," je razlagal sam Henry Ford (1863 – 1947), ameriški industrijalec in ustanovitelj podjetja Ford Motor Company.

Nomen est omen?

V Slovarju slovenskega knjižnega jezika najdemo za izraz kveder naslednji opis. Grob, težek čevljev, pri katerem je podplat prišit na oglavje tako, da so šivi vidni. Pregovor Nomen est omen (v imenu je pomen) v primeru Kvedrovih ne drži. Glede na priimek Kveder bi jim morala biti bližje čevljarska kot pa mizarska obrt ...

Naslov muzeja Kvedrova tišlerija: Lesne storitve, Marko Kveder s.p., Rafolče 23, 1225 Lukovica.

Za ogled muzeja se je potrebno predhodno dogovoriti.

Telefon: 051 239 855 (Marko Kveder)

E-mail: kveder.melita@gmail.com

Zveza SVS

Šmarska c. 3, 1291 Škofljica

FIVA ANF

pooblaščen organizacija mednarodne zveze FIVA za Slovenijo

Zveza SVS je bila ustanovljena 19.09.1997

in danes združuje 45 društev ljubiteljev starodobnih vozil iz vse Slovenije.

Zveza SVS

- izdaja izkaznice Zveze SVS za starodobna vozila,
- izdaja poročila in zapisnike za pridobitev statusa starodobnih vozil za vozila v Sloveniji in za vozila pripeljana iz uvoza,
- izdaja mednarodno veljavne izkaznice FIVA ID Card za starodobna vozila,
- izdaja koledar prireditve,
- organizira različne prireditve, sejme in razstave za starodobna vozila,
- organizira prvenstvo starodobnih vozil Zveze SVS,
- prireja izobraževanja za tehnične komisarje, pregledovalce vozil,
- prireja izobraževanja za športne funkcionarje na prireditvah s starodobnimi vozili,
- prireja izobraževanja o starodobništvu za mlade in začetnike,
- izdaja glasilo Zveze SVS za svoje člane,
- zastopa interese lastnikov starodobnih vozil pri državnih ustanovah in zavarovalnicah.

www.zveza-svs.si